

Kärkölen kunta
kirjaamo@karkola.fi

Viite: Lausuntopyyntö 26.1.2026

Asia: Asemakaava Järvelän portti valmisteluvaihe, Kärkölä

Kaavoitettava alue sijaitsee Järvelän taajaman tuntumassa Riihimäentien ja Hähkäniementien risteyksen läheisyydessä. Kaavan tavoitteena on osoittaa raskaalle liikenteelle liikenneasema ja taukopaikka. Olemassa oleva rakennuskanta on tarkoitus korvata uudella rakennuksella, joka sisältää raskaan liikenteen tarvitsemat taukotilat ja muutaman majoitushuoneen, kahvila-, ruokailu- ja myymälätilat sekä yritystoiminnan tarvitsemat toimistotilat. Hanke noudattaa yleiskaavaa.

Lahden museot lausuu valmisteluvaiheen aineistosta (7.1.2026 päivätyt kaavaselostus ja -kartta; Karttaako Oy) pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Asiakohdan kaava-alueella ja sen ympäristössä on tehty Maanala Oy:n toimesta inventointi 2025 (H. Takala et al., *Kärkölä Osayleiskaava-alueen 2040 arkeologinen inventointi 2025*, Maanala Oy 2025). Raportti on pääosin kelvollinen, mutta sitä on korjattava/täydennettävä vielä, ennen kuin raportti voidaan todeta riittäväksi ja Museoviraston määrittelemät laatukriteerit täyttäväksi. Museo antaa lausunnon arkeologisen kulttuuriperinnön osalta valmistelun seuraavassa vaiheessa lopullisen raportin arvioinnin jälkeen.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa Järvelän portin asemakaavan valmisteluvaiheeseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue sijaittuu maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristöalueen *Valkjärven ympäristö* (MARY 2024) sekä paikallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristöalueen *Valkjärven kulttuurimaisema* (KUKUSE) läheisyyteen. Voimassa olevassa Päijät-Hämeen maakuntakaavassa (2014) Valkjärven alue on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi. Parhaillaan päivitettävänä olevassa maakuntakaavan 2060 valmisteluvaiheessa kulttuuriympäristöalueiden rajaukset ovat pysyneet ennallaan.

Alueella voimassa olevassa taajamien osayleiskaavassa (2008) suunnittelualue on osoitettu palvelujen ja hallinnon alueeksi (P). Kaava-alue rajautuu pohjoisessa maisemallisesti arvokkaaseen peltoalueeseen (MA). Osayleiskaavan päivitystyö on aloitettu 2024.

Kaavaluonnoksessa kortteliin on osoitettu rakennusoikeutta 500 k-m² ja rakennuksen enimmäiskerrosluvaksi II. Kaavaselostuksessa on kaavan toteutumisen vaikutuksia esitetty kahdella havainnekuvalla, jotka näyttävät suunnittelualueen rakentumisen ilmasta käsin. Havainnekuvan mukaan rakennusala käsittää olemassa olevien rakennusten lisäksi niiden lähialuetta. Vaikutusten arvioinnissa on otettu suppeasti kantaa asemakaavan toteutumisen vaikutuksista maisemaan.

Kaava-alueella sijaitsee tällä hetkellä huoltoasema, kahvila/myymälä, piharakennus, akkuvarasto ja muuntamo. Huoltoasemarakennukset ovat kevytrakenteisia hirsirakennuksia 1990-luvulta. Museolla ei ole rakennusten purkamiseen huomautettavaa. Olevat rakennukset sulautuvat hyvin maisemaan, ja tämä seikka kannattaa huomioida myös kaavan jatkosuunnittelussa. Kaavakartalle on kiinteistölle merkitty istutettava puurivi Riihimäen- ja Hähkäniementien puoleisille sivuille. Museo pitää tätä maisemavaikutusten lieventämistoimenpidettä lähialueen arvot huomioiden positiivisena asiana.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa Järvelän portin asemakaavan valmisteluvaiheeseen rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman suojelun osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Kimmo Kyllönen
rakennustutkija	Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto